

"EDINOST"

izhaja dvakrat na teden, vsako sredo in soboto ob 1. uri popoldne.

„Edinost“ stane:

za vse leto gl. 6.—; izven Avst. 9.— gl.
za polu leta „ 3.—; „ 4.50 „
za četrt leta „ 1.50; „ 2.25 „
Posamične številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 5 nov.,
v Gorici in v Ajdovščini po 6 nov.
Na naročbe brez priložene naročilnice se upravnštvo ne ostra.

EDINOST

Oglaš in oznanila se računajo po 8 nov. vsakega v petiti; za naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor bi ga obseglo navadnih vrstic.
Poslana javna zahvala, osmrtnice itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi se pošiljajo uredništvu v ulici Carintia št. 25. Vsako pismo mora biti frankovano ker nefrankovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in inserate prejema upravnštvo v ulici Carintia 28. Odprte reklamacije o proste poštnine.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

•V edinost je moč.

Govor posl. dr. Ferjančiča

v državnem zboru dne 13. julija 1891.

(Konec).

Prositi moram torej nj. ekselencijo g. justičnega ministra prav iskreno, da odpravi to postopanje pri Graškem višjem deželnem sodišči samem. Celó najvišje sodišče primorano je v to po § 27 patenta z dne 6. avgusta 1850 (Poslanec dr. Vašaty! Res je!) v onih slučajih, ko se je pri I. instanci, obravnavalo v kakem drugem in ne v nemškem jeziku. V teh slučajih mora najvišje sodišče izdati svojo razsodbo v istem jeziku, v kojem se je obravnavalo in sodilo pri I. instanci, in poleg tega tudi v nemškem jeziku. Ako je tako umestno pri najvišjem sodišči, koliko bolj je potrebno in se mora zahtevati pri višjem deželnem sodišči, koje vendar deluje mej narodom. (Prav res! na desni.)

Obžalovaje pa moram konstatovati, da se strani najvišjega sodišča še nismo doživeli kakega takega slučaja in da imamo Slovenci tu zopet postavbo, koja je, odkar obstoji, le na papirju. (Tako jel) Priznavam, da so bile dosedaj nekake težave gledé slovenskih odlokov v drugi in tretji instanci; tu pa ni govor o tem uprašnji, ampak o prevodih; mislim torej, da ni ameti govoriti o težavah, ako gre za to uprašnje.

Iz mojih razmotrivanj je menda razvidno, da se nam je bojevati z nedostatkostjo poznavanja jezikov. To je glavni vzrok, da se le počasi in gledé nekaterih točk celó ne bližamo tistim odnošajem, kakoršne po državnih osnovnih zakonih sme zahtevati vsak v Avstriji živeč narod. (Pritrjevanje na desni.)

Justični upravi bódi skrb, da odpravi te nedostatkosti. To je uprašnje ngolj praktične potrebe in kakor rudeča nit vleče se po naredbah različnih justičnih ministerstev, da pravosodja v narodnem

jeziku ne zahteva le pravica, ampak da je tudi v soglasji z vršenjem pravice. (Tako je! na desni.)

O tem uprašnji govorili so tudi v proračunskem odelku. Zastopnik ~~predlagal~~ predlagal, da se na Graškem vseučilišči uvedejo slovenska predavanja o judicijelnih strokah. Odgovor, kojega je dobil od njeg. ekselencije gosp. naučnega ministra, ni bil posebno prijazen. (Čujte, čujte! na desni.) Pride čas, ko bomo še поближе govorili o zadevi tej — in jaz se gotovo ne odrečem besedi — a za sedaj jo puščam na strani.

Njeg. ekselencija je rekel, da, ako bi se uvela taka predavanja, bi to značilo razdelitev juridiške fakultete na Graškem vseučilišči in da nedostaje sposobnih, znanstveno izobraženih docentov; predavati da bi morali praktikerji, kar bi naravno jako zmanjšalo vrednost predavanj. (Smeh. — Poslanec dr. Vašaty: Isto takó kot v Pragi!) Rekel sem že, da hočem pri drugi priliki o stvari govoriti; za danas mi zadošča, da se je dotaknem pri obravnavi o justičnem ministerstvu. Uprašnje je za justično ministerstvo zgolj uprašnje potrebe in dozvoljujem si vas opozoriti, da ta zahteva ni nova, da se je že v letih 1849—1854. na Graškem vseučilišči o judicijelnih strokah slovenski predavali (Čujte! čujte! na desni.) da so predavali doktorji Kranje, Kopač. Skedl; ko se niti ni govorilo o slovenskem uradovanju, ko še ni bilo državnega osnovnega zakona z njega členom XIX. To, kar je v onih časih istinito bilo, se ne odpravi kar tako, kakor je to storil gospod naučni minister. (Tako je! na desni.)

Njegovo veličanstvo zaukazalo je z Najvišjim sklepom z dne 27. julija 1870, da se slovenska predavanja na Graškem vseučilišči zopet ožive in v ta namen je minister Stremayr postavil v proračun svoto 3600 glđ. (Čujte! na desni.) Ne-

silil sem in mislil, pozabil sem na ves drugi svet ter nisem videl ure, da pride noč.

Znočilo se je. Napotim se v barako, ker sem vedel, da tam najdem upravitelja podjetju.

Upravitelj ta bil je vedno isti: pripovedoval nam je kaj rad o starih in novih dogodkih, samo tega ne, da Bogu dneve krađe, kar sem mu večkrat očital.

Pri drugem kozarcu mu rečem: „Jaz bi rad šel na dopust. Pet let sem že tu in zdravje mi ni posebno trdno.“

Upravitelj mi odgovori: „Pojte, kdo vam brani? Vprašajte 5 mesecev — toliko dovole štaturi.“

Neopisljivo sem bil vesel v zavesti, da se kmalu zopet vrnem v domovino svojo. V 10 dneh uredim svoje delo in druge odnošaje; najmem sani, da se popeljem do bližnje železniške postaje, ki je bila 500 vrst daleč.

Srečno sem se vrnil v domovino. Takoj bodeš čul, dragi čitatelj, kdo je lečil „bolezen“ mojo.

II.

Na domu svojem našel sem vse pri starem. Ker so mi roditelji že pred desetimi leti pomrli, gospodaril je edini mi brat.

Prošel je mesec za mesecem v jednoličnem življenju. Sprva mi je ugajal ta

domno mi je torej, da se hoče pri takih predhodkih stvar kar tako in le z besedami odpraviti. Nadejam se, da se bode Nj. ekselencija gospod justični minister ob tem uprašnji prijazneje vedel.

To pa, kar se ima ukreniti, da se odpravijo opisani neveseli odnošaji, se niti ne dotika programa prestolnega govora. Vse to se da izvršiti pōtem naredb in nadejam se, da nisem zastoj prosil, ako predlagam justični upravi prošnju, da ukrene potrebno, da se odstranijo nedostatki. (Pohvala in ploskanje na desni. — Govorniku častitajo.)

V zlati Pragi.

VI.

Po dovršenem defilovanju bil je v veliki dvorani mestne hiše slovesen vsprejem, h kateremu so bili pozvani francoski, američanski, šlezijški, ogrski, hrvatski in slovenski gostje, potem načelniki čeških sokolskih društev in mnogo dam v najelegantnejših toaletah. V stranskih sobanah bil je prirejen bogat „buffet“. Galerija je bila napolnjena krasnimi gospicami. Ko smo vstopili v dvorano, doneli so nam nasproti navdušeni na zdar-klici in dame so mahale z robcí.

Gosp. župan Šole pozdravil nas je pesniškim zahosom. Gosp. župana nagovoru odzvali smo se oduševljenimi vsklici; gostoljubnost mestne občine praške ganila nas je do srca.

Prvi se je zahvalil vodja francoske deputacije, gosp. Sansboef. Govornika so ti velepomeljivi prizori toli prevzeli, da se mu je roka tresla in so mu solze lile iz oces.

Za njim so se zahvaljevali odposlanci posamičnih narodnosti. V imenu Slovencev je govoril g. Josip Nollí.

Jako zanimivo je, kar je ob tej priliki rekel urednik madžarskega lista

mir, ker se mi je vedno dozdevalo da sem — bolan.

Slednjič se mi je vendar začelo tožiti po delu. Hrepenenje po delu raslo je od dne do dne. Kakor sem popred želel miru, tako sem si sedaj želel dela.

Na večer shajali smo se često pri taroku.

Pri igri mi je bil drug nek trgovec na glasu, vsa okolica ga je poznala po imenu Matija. Trgovec Matija imel je hčerko Olgo, koji je bilo komaj 18 let. Bila je to krasna črnka, da jo z lepa ne najdeš take — velikih oces in zdrave boje. Bila sva si dobra. Kadar-koli sva se sešla — seveda vsakokrat le slučajno — popraševala me je o tisočerihih stvarih. Rad bi se bil pošalil, rad bi jej bil odgovarjal milo in ljubko; ko sem jej pa pogledal v veliko in črne nje oči, prevzelo me je neko posebno čuvstvo, da se nisem mogel šaliti žnjo, kakor bi se bil morda šalil, ko je še v šolo hodila. Mislim sem vedno le nanjo, a ko sem jo zazrl, gledal sem vanjo kakor da je neko uzvišeno bitje; humor mi je prestal, delo mi ni šlo, kakor da je neka tajna sila vse moje bitstvo prikovala na Olgo. Niti tarokiral nisem več tako dobro, često sem zaigral „pagat ultimo“.

Postal sem nestrpljiv, nervozen, sam-

„Egyeterte“, gosp. Déry. Izjave to so velevažne, ker so prihajale iz ust klasične priče. Ako Madžar tako govori, potem nam izvestno vsakdo verjame, da je vse to, kar smo videli in doživeli v Pragi, zares velikansko, neopisljivo. — Rekel je mej drugim:

„Bil sem priča velikim, do srca segajočim slavnostim v glavnem mestu kraljestva Češkega in priznati moram, da me je navdalo se spoštovanjem in obudovanjem, kar sem videl na trgu pred mestno hišo. Vse to, kar toli navdušuje vso deželo, sem poprej bolj slutil nego poznal in divim se velikanski ideji češkega Sokolstva. Niti mej ptujimi narodi, niti pri nas ne da se tajiti, da moč, koja sili do spoštovanja, razvoj in preporod naroda češkega vedno odločeneje silijo do respekta in spoštovanja. Jubilejna razstava služi nam v dokaz osobite češke vstrajnosti, moči, potrpljenja in neomahljivih naporov; zato pa kličem: živi naj in se razcvita na novo prebujeni, po zgodovini svoji tako slavni narod češki!“

Take besede iz teh ust že nekaj veljajo.

Poljak dr. Andrzejewski rekel je mej drugim: „Priznati moramo Slovani, da se do sedaj nismo razumeli. Ako bi mej Slovani ponehala nesloga, potem bi še le videli, kaj je Slovani! Želeti bi bilo, da se vendar enkrat razumemo, kajti s tem bi storili velik korak naprej.“

Govornik Hrvatov, g. dr. Mazura dosegel je toli sijajen vapeh, da so ga člani mestnega sveta vzdignili na rame ter nosili po dvorani. Župan Šole je govornika objelin poljubil.

Z drom. Mazuro bila je zvršena vrsta govorov. Poseli smo ob bogato obloženih mizah. Stregla nam je gospa župana praškega s pripomočjo mnogih mestnih svetnikov. Karakteristično je za odnošaje v Čehih, da so celo priletni duhov-

svoj, nezadovoljen, nemaren, vsa ta „dobra“ svojstva so se me polastila. Srečen sem bil le tedaj, ko sem videl — njo.

Bilo je nekega popoldne v jesenski dobi. Z Olgo najdeva se v vrtu — bila sva sama. Zahajajoče solnce viselo je uprav nad „gradom“; solnce zlati žarki zrcalili so se po tržaškem zalivu. Večerni hlad obvejal mi je znojno čelo. V tem trenutku bil sem srečen, presrečen. Nemeneč se za posledice, ne meneč se za bodočnost, primem Olgo za roko ter vskliknem strastno:

„Hočeš li bežati od mene — — — ne razumeš-li bōl mojega srca — — — me morda mrziš?“

„Gospodine Ivane — zašepne plaho dekletce — jaz vas ne razumem, kaj govorite?“

„Kaj govorim? — da te ljubim z mladeniškim ognjem, da si mi več, nego ves svet.“

„Gospod! Jaz nisem gospodarica svojega srca, sem še mlada, neizkušena . . .“

„Reci le, da hočeš biti moja in služiti ti hočem kakor rob.“

Na besede te ustane hlastno plaka-joča ter mi izgine izpred oči.

Šel sem domov ter se zaprl v svojo sobo. Solze so mi lile po lici, kar se že davno ni zgodilo. Očital sem samemu sebi, da sem rnil nedolžno mlado srce. Čudni

PODLISTEK.

Nesreča v sreči.

Črtica A. Tentorja.

I.

(Konec).

Tako premišljajočega polasti se me nekega dne silno hrepenje — po slobodi; hotel sem se otresti Prometejevih verig, želel sem zopet viditi svoj raj, svoj mir, svoj dom.

Podam se v svojo sobico ter počnem računati. Lepa je bila svota denarja, ki sem si ga prištedil. Bilo je mnogo tisučakov, naraslih po plači in premijah. Od svote te bi se že dalo živeti.

Pri tem čisto prozajiskem poslu prehva pi me zopet misel na — ženitev. Dušno moje oko zazrlo je krasno divuo sliko: daleč tam, kjer jasno solnce obseva ja-dranskega morja skalovito obrežje, tam živi zadovoljno srečna družina — in tej družini sem jaz načelnik, jaz reditelj. Raj je to na zemlji tej.

Tega dne sem pri kosilu pozabil na pijačo. Mislim sem le na samega sebe; neko nebrzdljivo veselje polastilo se je duše moje; zdelo se mi je, kakor da sem danes nekaj posebno dobrega storil. Mi-

niki neumorno letali sem in tja, hoteli izpolniti vsako najmanjšo željo — Sokolom. Pri nas se drugače misli o Sokolstvu. S prijateljem, poleg mene sedečim, začela sva zopet motriti odnošaje, vladajoče pri nas doma, in peča sva v veselih zvišenih trenotkih — jeremijade. In kako bi ne, ko je razlika med tu in tam toli očitna. Sokol češki je ljubljenec naroda; župan Praški povdarja slovesno, javno in pred nebrojno množico naroda veliki pomen sokolske ideje, proslavlja to idejo pred domačimi in ptujimi gosti, pozabi celo za trenotek na fenomenalni triumf, kojega slavi narod češki se svojo razstavo, da se mu divita prijatelj in neprijatelj, in vsprejme potem na ostantativen način zastopnike Sokolstva na odličnem mestu — v mestni dvorani; odličnjaki posvetnega in duhovskega stanu trudijo se, da dokažejo, da tudi oni o Sokolstvu mislijo tako, kakor mieli župan metropole kraljestva Češkega: v Slovencih pa bi radi napravili iz Sokola „veleizdajico“, zatrli bi radi idejo sokolsko, ker se jim vidi nevarna, pregrešna, pohujšljiva.

Seveda, pri nas imamo ljudij, ki pišejo čudovite svoje teorije o „absolutni narodnosti“ — in imamo tudi ljudij, ki prisežejo na te teorije. . . . . S tem je povedano vse.

Ko smo zapuščali mestno hišo, pozdravljalo nas je navdušeno pred mestno hišo nagromadeno občinstvo.

Istega večera bil je v dvoranah na Sofijinem otoku „slavnostni večer“ na čast vsem Sokolom. Dasi je bil ustrop dovoljen samo Sokolovcem, bila je vendar prostorna velika dvorana povsem polna. Tu se je napivalo ustanoviteljema sokolske ideje Fügnerju in Tyršu, mestu Praškemu, Poljakom, Jugoslovanom itd. in slednjič so se prečitali došli telegrami.

V torek na večer — to je bil zadnji dan sokolskih slavnosti — bil je Sofijin otok sijajno razsvetljen: na tisoče lampijonov razobešenih je bilo po drevju in mej grmovjem. Tu se je razvila v resnici domača zabava, da si prisrčnejše ne moremo misliti, koji je prisustvovalo na tisoče občinstva. Godba Kolinskega „Sokola“ je sviralala same slovanske skladbe; divni naš „Naprej“ čuli smo najmanj dvajsetkrat. Vse je napivalo, vse se je radovalo. Ni je bilo morda še slavnosti, pri kateri bi se bilo tako naudušeno, tako brezpogojno slavilo pravo pobratimstvo in bratska vzajemnost. Danilo se je skoraj, ko smo zapuščali divni Sofijin otok.

smo mi možki, ki mislimo, da se srce dekleta kar mahoma pridobi. Srce tako treba pridobiti polagoma, z dokazi prave ljubezni. Glej, da je ne raniš in tvoje je. Ako je pa raniš, zgubljeno je za vedno.

In sedaj sem se zopet spomnil Furlanovih besedi: „Hm . . . , pije!“ Hude besede, težka obsodba. Sodba ta legla je se železno težo na vse moje bitstvo. Zaječal sem . . . ali jok ta bil je za-me najbolji lek, jok ta me je rešil.

Kaj se je potem godilo v Olgini obitelji, ne vem, le to vem, da je drugi dan zgodaj odpotovala na Dolenjsko.

Dobri Matija! Vse je vedel — in ni mi grozil. Nekega dne potrka na moja vrata. Solznimi očmi in ne da bi besedico spregovoril, poda mi listek nastopne vsebine:

I v a n e !

Razžalila sem Vas hudo, prosim oprostite mi! Ali jaz nisem za Vas. Vi ste gospod, jaz sem hči selskega kramarja. Vi ste človek, priučen mestnim navadam in razvadam, a jaz ne bi hotela, da postanete po meni nesrečni. Srce moje ni za Vas, a tudi Vaše mestno življenje ni za-me. Nesrečni bi bili Vi in jaz. Ako me res ljubite — in jaz Vam to verujem — ohranite mi življenje!

Jaz trpim, še preveč trpim!

Brez zamere O l g a .

Krasni so spomini, koji so nam ostali na dneve pražkih sokolskih slavnosti. A ne samo prijetni, ampak tudi prekoristni nam so, ako hočemo iz njih erpiti nauk, kako treba delati „Sokolstvu“ v prosep naroda.

Tam smo videli sadove jeklene vstrajnosti, opaževali smo vzglede idejalnega rodoljubja, ki ne pozna nikake sebičnosti. V Pragi smo videli, kako treba ceniti sebe in jezik svoj. In uprav to poslednje je, kar bi hoteli še posebno povdarjati. Tam so povsem zginule osebe in zasebne koristi: vse je delovalo le za stvar, zajedni in isti cilj: proslavo naroda češkega.

Štiri dni smo bili v Pragi in zadoščalo je, da smo prepričali, da je Praga zares slovansko mesto. Od najelegantnejše služkinje, od prvega bogateša do zadnjega bornega postreščeka — vse se je posluževalo le svojega materinega jezika, tako, da niti nismo opazili, da v Pragi živi tudi do 30.000 Nemcev. Po celo popoldne sprehajali smo se po razstavi in nismo čuli nijedne nemše besede. In vendar so Čehi kulturni narod v vsakem pogledu.

Pojmo in storimo tudi mi tako!

Politični pregled.

Notranje dežele.

Njeg. Veličanstvo podelilo je namestniku Galieškemu grofu Badenju veliki križ Leopoldovega reda, deželnemu maršalu knezu Sanguski in načelniku poljskega kluba Javorskemu dostojanstvo tajnega svetovalca.

Trgovinski minister Marquis Bacquehem potuje sedaj po Galiciji.

Aleksander, kralj Srbski, je sedaj na potovanju po Rusiji. Od tod pojde v Išču, da se pokloni našemu cesarju. V Išču se bode mudil tri dni. Njemu v čast prirede na dvoru gala-diner in slavnostno predstavo. Na povratku iz Išča snide se kralj Aleksander v Solnogradu z njegga očetom Milanom.

V Črnovicah zasledili so velika poneverjenja na carini. Mnogo uradnikov so valed tega poslali v pokoj, mnogo pa so jih od službe odstavili ter pozaprli. Defraudacijam so prišli na sled valed neke direktne prijave na ministerstvo. Erar trpi nad jeden milijon škode. Nek uradnik se je vstrelil, da se izogne kazni. Zaprlji so tudi več trgovcev, ki so bili spozrazumljeni z uradniki.

Kaj se je zmenoj godilo, ko sem prečital pismo to, ne vem, le to vem, da me je hudo zadelo. Dobri Matija ni zinil besedice, mokrim očesom ostavil je sobo mojo.

Ostal sem celi dan doma in trpel sem Tantalove muke. Trpel nisem toliko radi sebe, ampak radi nje, v zavesti, da sem jej prouzročil hudo bôl. Ona trpi — in trpi radi mene.

V naslednjih dneh postal sem nekoliko mirnejši. Pospravil sem svoje stvari, da odidem zopet v svet, a ne na Kavkaz, ampak po širni Evropi, da proučim rudokopje. —

In odšel sem; vestno sem vršil dano si nalogo. Delal in učil sem se vse božje dni. Postal sem mirnejši in postavnejši.

Završivši dano si nalogo vrnem se v domovino. Šel sem zopet k taroku ter igral redovito.

Čudom so se čudili, da ne pijem več tako, kakor sem nekdanj pil. Jaz pa jim odvrnem: „Dá, to je nesreča nas Slovencev in Jugoslovanom sploh, menečih, da rešimo domovino, ako pri kozarcu vina kričimo: Živila Slovenija! Vino je bilo tudi moja nesreča, vino mi je zrušilo srečo, ki bi bil lahko užival. V sreči postal sem nesrečen. Skoro odpotujem zopet na Kavkaz na delo, štediti hočem in kar prištedim, bôdi národa last. Delal bodem — za narod.“

V Budimpešti se je zopet nekaj dogodilo, kar močno razburja vse madžarsko javno menenje. Nekaj budimpeštanskih meščanov odposlalo je Njeg. Veličanstvu nemški pisano prošnjo za podporo tamošnjemu nemškemu gledališču, koje pa je kabinetna pisarna jednostavno vrnila. To je Madžare silno razburilo in sti se o tej zadevi državnemu zboru predložili dve interpelaciji. Najbolj se spodtikajo ob tem, da so prosilci trdili, da je nemško gledališče v Budimpešti iz političkih ozirov potrebno. Poslanec Ugron pravi v svoji interpelaciji, da so prosilci zlikovci in izdajice.

V dopisu „z Reke“ pripovedujemo o nesramnih lažeh, koji so bili raztrosili nasprotniki naroda hrvatskega povodom cesarjevega bivanja na Reki in o korakih, koje je storil stotnik Uzelac v imenu vsega 79. polka. Ob tej zadevi snide se imunitetni odbor, da se posvetuje. Minister baron Fejervary izjavil se je odločno, da je poslanec Ugron dolžan dati stotniku Uzelcu zadoščenje in ako bi ga zbornica v to ne prisilila, da položi svoj mandat.

Vnanje države.

Francoskemu brodovju na čast priredil je mestni svet Petrogradski sijajen banket. Množica je pozdravljala entuzijastiški francoske goste. Hiše ob bregovih Neve bile so sijajno okrašene. Banketa so se udeležili ministri vojne, notranjih poslov in komunikacij. Francoski poslanik je napil ruskemu caru.

Vsprejem ta značil je velikansko ovacij. V sijajno okrašenih prostorih bilo je videti opraja carja in predsednika francoske republike Carnota. Mestni načelnik je natočil vró vina, iz kojega so vsi pili v znak pobratimstva. — Cerkveni zastavi, priboreni v krimski vojski, dospeti zopet v Petrograd carice godu dan.

Admiralu Gervaisu prihajajo z vseh strani Rusije izjave najodkritosrdnejših simpatij.

Vojvoda Oldenburški z vojvodinjo in princ Jurij Leuchtenburški se princeso obiskali so francosko brodovje, kjer so dame dobile trakove v narodnih barvah.

Mladi kralj srbski Aleksander dospel je dne 30. julija v Moskvo. Vsprejeli so ga z vojaško častjo.

Berolinska „Post“ javlja, da se rumunski prestonaslednik poroči z neko princezo iz avstrijske vladarske hiše.

V Carigradu se je razširila vest da je sultan obolol.

Ministerski predsednik Angleški rekel je pri nekem banketu, da se ne spominja dobe, da bi bil vladal tak mir v evropski politiki, kakor ravno sedaj. Bolgarsko uprašanje sicer še ni rešeno, nadeja pa se, da se takó reši, da bode ugajalo vsem, koji so varuhi človeške sreče, civilizacije in napredka. Napovedani pohod francoskega brodovja v Portsmouthu je novo jamstvo za mir in prijateljstvo Francoske. Oni so prijatelji Angleške, koji skrbé za to, da se ohrani sedanja razdelitev dežel in miru.

DOPISI.

Iz Pomjanske nadžupanije. [Izv. dop.] V občinski pisarni Pomjanski najdeš, kakor podpisani kažejo, zdaj dva pisarja in jednega vodjo pisarne. Jeden teh je nedavno zapustil gimnazij. Nočemo mu česa očitati, a dvomimo, da bi imel tak mlad človek dovolj skušenj, da bi kmete vodil po pravi poti! Vodja je Barba Piero, ki je vse tako uredil, kajti radi velike sile pri volitvah ne more revež sam zmagovati; tako mu je pritrdil tudi „Napoleon“. Vodo pa je treba na svoj mlin naganjati. Potlačili so ga hudo vsakdanji napor. Tedaž Barba Piero ni odstopil, ampak misli celo avancirati: postati hoče vodja.

To je njega „politika“ za ostre borbe pri občinskih volitvah, katero je on po

noči stuhal, reki: „mi non dormo, m studio e penso di notte, come si ha da fare“. Kdo pa bode vse te „skrivane“ plačal? O ubogi mi davkoplačevalci! Ubogi mi v teh revnih časih, ob teh slabih letinah in pri teh gorostasnih občinskih dokladah! O tem govori in piši po laških časopisih koperska italijanska gospôda; premišljajo potrebi in prevdarjaj silo našo; prevdarjaj, kako se po nepotrebnem trosi denar!

Skrbite rajše za varnost naših pridelkov na polji, katere se nam uničuje in odnaša, kajti od pridelkov moramo davke plačevati. Čemu pa plačujemo občinske doklade, ako še tega nimamo — pravega poljskega čuvaja! Pravega, smo rekli; nas-li razumete? Čemu plačujemo? Ne plačujemo-li za našo varnost, za red in mir posebno ponočni?

Ako hočeš koperska gospôda z nami v prijateljstvu živeti, pusti nas in ne vtikaj se v naše pravice! A dokler našim nasprotnikom prikimuješ, dokler se nam posmehuješ, dokler podpiráš stranko, ki ne skrbi za našo korist, ne moremo in ne smemo rok križem držati in dopuščati, da se nas tlačí; braniti se moramo proti stranki, ki je nasprotna vrli naši duhovščini, ti jedini podpora naši. Ako vam, koperska gospôda, pravica še kaj velja, ne smete govoriti: „il terribile nemico che spavaldo ci sta alle spalle“, ne smete trditi, da smo nasprotniki „all' elemento civile“ (Kaj nas to briga? Nas briga življenje, življenje, težka butara, ki nas tlačí; nemir in hudobija, ki sta se udomačila med nami. To, to — in ne vaš „elemento“!), ampak jednoglasno nam morate odgovoriti: „Res je, to ni prav! Prav imate bližnji sosedje, da izvolite može po svoji želji, varčne, pravične in verne, kateri bodo skrbeli za občno blaginjo“. Ako nam tako odgovorite, pa bode mir med nami.

Davkoplačevalec.

Na Reki, dne 26. julija. [Iz gredi na Reki.] (Izv. dop.) -- Konec. — No, pa saj ni nobeno čudo, ako listi v svet kriče: „Hrvatje so izzivali, duhovščina je žalila one, koji so „eljen“ kričali in hrvatski vojski so proti Madžarom demonstrovali, — ko je tukajšnja policija v Pešto tako poročala. Ta je tudi lepa, še celo oblasti gredo že proti nam ubogim Hrvatom, še one, koje bi morale biti v vsakem obziru nepristranske, služijo kot sredstvo v dosego nam nasprotnih namenov. Ko prenehajo preiskavanja, čemo zopet govoriti o tem poročevanju. Le toliko pristavim za dane, da do današnjega dne niso še čisto nič našli, kar bi mogli Hrvatom predbacivati. Ravno nasprotno. Ona „povelana“, koja čitamo v različnih listih, so nam priča, da so celo uradna poročila neresnično govorila, ker vsi slučajji, koje je navedlo vladno glasilo „Nemzet“, niso nič drugzega, nego ostudna laž in surovo obrekovanje.

Na podlagi teh poročil zagnali so Madžari, Nemci in Lahi strašanskih krik v svet, in poslanec Ugron je interpeloval ministra o tej zadevi. Mož je govoril jako obširno ter hudo razžalil Hrvate sploh in v svojem fanatizmu prišel je tako daleč, da se je čutil stotnik Uzelac od polka Jelčića globoko užaljenega. Nekega lepega dne pa se pripelje v Pešto Uzelac z dvema stotnikoma, koja naj bi mu bila sekundanta, ker on je moral pozvati poslanca Ugrona na dvoboj in to v imenu vsega častniškega kora. Ugron se pripelje v Pešto, tam skličejo neko konferencijo, v kateri so sklenili, da Ugron ne sprejme dvoboja in tako pošlje Ugron svoja sekundanta k Uzelacovima, rekoč, da on ne more dvoboja sprejeti, ker je kot poslanec na podlagi policijskega izvestja vse to govoril. To izjavo sta zahtevala Uzelcova sekundanta tudi pismeno, da je poneseta stotniku. A za nekaj časa se zopet povrneta, z uprašanjem, ne bi-li hotel Ugron dvoboja vsprejeti kot privatna oseba. A tudi tega ni hotel vitežki Ugron.

S tem je dobil stotnik, kakor tudi ves častniški kor, zadoščenje. Pokazali so g. Ugronu, da se je treba prej dobro prepričati, nego se kaj govori.

Kedo pa da vsemu hrvatskemu narodu zadoščenje za vse ono obrekovanje! Naj-li pokliče ves narod Ugrona na dvoboj? A hrvatskega naroda ni žalil samo Ugron, užalilo ga je vse židovsko časopisje. In naša poštena Evropa še molči o takem postopanju? A pomnite si, da zgodovina se je od vseh časov sem vsikdar britko maščevala nad nepravilnimi in upamo, da se tudi nad sovragi Slovanov.

S Krasa v mesecu juliju [Izv. dopis]. Gospod urednik, dovolite mi, da se nekoliko pomeniva z gospodom dopisnikom v „Slovenu“ št. 165 radi odstavka: „Duhovniki so vsega krivi“. Za Boga svetega! Kje je pa v „Edinosti“ pisano, da so duhovniki vsega krivi? Preveč spoštujem duhovščino, da bi mogel kaj takega pisati. Preveč ljubim svoj narod, da bi mu hotel, njegove zveste vodnike črniti, da bi mu hotel tolažbo, katero nam daje ravno vera, odvzeti. Saj po veri, po njenih služabnikih vspeva in se vzbuja Primorsko ljudstvo slovansko. Si moremo li česa lepšega misliti, kot izvratnega cerkvenega govornika, ki poučuje ljudstvo, ki je navdušuje za vse lepo in blago, ki je roti, ki je svari pred grdimi in ostanjimi lahonjskimi kletvinami? Dá, dá, gospod dopisnik, po raznih cerkvah čuli sme že veliko taci govornikov. In to je tudi vzrok, da napredujemo; posebno lepo se to vidi po Istri. Čast in hvala na tem naši častiti narodni duhovščini!

Vsak naroden človek mora pripoznati, da oni dopis „s Krasa“ ni bil naperjen proti duhovščini, bil je pa proti onim, ki rujejo zoper slovenska časopisa v Primorji, delujoča za probujo naroda in ki imata v svojem krogu tudi lepo število duhovnikov. Naj bi tedaj dotični gospodje (in mej njimi tudi posvetnjaki!) raje delovali proti vražam, nego da rujejo proti slovenskim listom. Po menenji g. „Slovenčevega“ dopisnika bi se torej ne imelo ničesar pisati, kar bi kazalo, da se še greši med narodom, kakor da bi s tem dolžili duhovščino, da je ona vsega kriva. Gospod dopisnik, razsodni ljudje ne mislijo tako! Koliko ukazov, naredb, žuganj, kazni je, recimo, proti tatvini, in vendar se tatvine še vedno dogajajo. In zato bi morali duhovščina, razumništvo in časopisje složno delovati v ta namen, da se razvade mej našim ljudstvom odpravijo. Časopisje je za to jako primerno sredstvo; da pa more vršiti svojo nalogo, ne smemo mu kvariti ugleda. Vam je sedaj jasno, gosp. dopisnik? Ako sem rekel, da ljudstvo naše še veruje vražam, je nisem nikakor hotel črniti, kajti tako je malo ne pri vseh ljudstvih. V Nemcih se še dandanes dogaja, da dobé sodnije tožbe v roke, da je sosed sosedu škodoval, ker je coprnik. Ker se pa vera v te coprnije nahaja le pri nižjem ljudstvu, pri neomikancih, zato bi bilo prav, da bi nekateri gospodje, mesto da ruvajo proti listom, ki so ob jezikovni meji neobhodno potrebni, raje delali za omiko in probujo narodovo. In ne ruje se samo pisмено, ampak tudi ustmeno. Med častito duhovščino v Primorji je pa prav malo tacih čudačkov! Se ve da, kdor lista ne bere, ne more soditi, sodi le po tem, kar kdo v drugih listih piše. Jaz na pr. sem naročnik štirih primorskih slovenskih listov, in sem tudi sonaročnik „Slovenca“. Vse to posojujem ljudem, da beró in se izobražujejo. Zato pa sodim pravičneje in moram konstatirati, da „Slovenčevi“ dopisniki mnogokrat drugače zasujejo, nego je bilo v resnici. Temu, kar pišeta naša primorska lista o odpravi slovenske propovedi pri sv. Justu, moram pritrditi. Zakaj se ta dva lista toliko potegujeta za slovenske govore pri sv. Justu? Mislite-li, da morda samo radi lepšega? O ne! Le pomislite, gospodje: v Trst prihajajo neomikanci, neizobraženi ljudje;

tu se poroče, tu dobe otroke. Kako naj žive po zapovedih sv. vere, kako naj odgojujejo deca, ako ne čujeje besede božje v umljivem jim jeziku?! Poznam ljudi, ki bivajo v Trstu že 20, 30 let, a še vedno raje zahajajo k slovenskim propovedim, nego k italijanskim. Zakaj? Zato, ker slovenski bolje razumejo. Ako potihnejo slovenske propovedi, kaj bo iz teh ljudi? Celi okraj ostanejo brez dušnih pastirjev!! Mislite si ljudstvo brez vodnikov! Ljudstvo to bi zdijvalo.

Taka je torej, gospodine „Slovenčev“ dopisnik! Ako dregnem posamičnika, nikakor nisem mislil celi stan. H koncu naj navedem še besede Roscherjeve, po katerih se, hvala Bogu, po mogočnosti (se-ve, vsakdo se lahko kedaj zmoti) tudi ravnamo: „Brezverska polovičarska omika pomnožuje le število socijalistov, gospodarski napredek brez npravnega poboljšanja, brez žive vernosti, nima vpliva na množico!“ T.

Različne vesti.

V spomin pokojnemu Viljemu Jeršku darovali se rodoljubje 24 gl. Svota ta bila je namenjena družbi sv. Cirila in Metoda, a iz posebnih tehničnih uzrokov naklonila se je za drug dobrodelen namen. „Tržaški Sokol“ podari družbi svet. Cirila in Metoda 13 gl. kot tretji del čistega dohodka veselice v Nabrežini.

Šikanaza pri okrajni blagajni za zavarovanje delavcev. Nek naš obrtnik ima 6 delavcev, koji so vsi upisani v „Del. podp. društvu“. Ta obrtnik bil je poklican na magistrat in potem na tribunal, da plača za svoje delavce okrajni blagajni 37 gl. 84 soldov. Dotičnik je pravočasno naznanil okrajni blagajni, da so njegovi delavci zavarovani pri omenjenem društvu, kar je tudi vodstvo tega društva pravočasno rečeni blagajni naznanilo. Opirajoč se na to povsem korektno postopanje — toliko z njega strani, kolikor se strani „Del. podp. društva“ — se naš obrtnik ni dal prestrašiti ter se je trdno držal, takó, da so se gospodje pri okrajni blagajni naposled morali umakniti in zadovoljiti se — s prazno roko. — To naj služi drugim našim obrtnikom v posnemanje.

Veljava našega jezika pri c. kr. sodiščih. Piše se nam: Naš jezik je začel dobivati v zadnjih časih nekoliko več veljave pri sodiščih. — Res je, da imamo postavio in glasoviti 19. §., po katerem bi morali uživati popolno enakopravnost, ali §§. so elastični ter je možno jih sukati na razne strani. — Pri nekaterih sodiščih nam je opazovati primerno veljavo našega jezika — pri drugih zopet ne. Na Kranjskem na pr., kjer uživajo Slovenci po menenji jednostranskih politikov popolne pravice — nahajamo na mnogoterih pečatih c. kr. okrajnih sodišč izključljivo nemške napise, na drugih pa nemško-slovenske. Kar pa vendar ni mogoče v slobodni Kranjski, to je mogoče — na bližnjem Krasu. Na pečatu c. kr. okrajnega sodišča v Komnu nahaja se namreč napis le v našem slovenskem jeziku. — Pisec teh vrstic je menenja, da kar je mogoče v Komnu, bilo bi lahko mogoče povsod po Slovenskem. Poznamo sodnika, na katerem bi se mogli vzgledovati okrajni sodniki v obče glede upeljave in veljave našega jezika. Prepričali bi se, kaj premore odločna plemenita narodna volja moža, kateri uživa i pri nasprotnih strankah največje zaupanje in spoštovanje.

Tržaški mestni svet imel je predvečeršnjem opoludne svojo sejo. Mestni fizik dr. Constantini prečital je obširno poročilo o predlogu, da se razširi katoliško pokopališče pri sv. Ani. Debata, ki se je unela ob nasvetih tega poročila, je jako zanimiva in značilna! Svetnik dr. M o r p u r g o je jako obžaloval, da se še ni uvelo se žiganje mrličev ter je nasvetoval, da mestni svet izrazi željo, da bi kmalo bilo mogoče se žigati mrličev

kakor zahtevajo zdravstveni obziri. Vsprejmimo se predlogi delegacije, kakor tudi dnevni red, predlagan po svetniku dr. M o r p u r g o. — No, slavna Goriška „Eco“, se ti-li sedaj sanja, na čegav mlin naganjaš vodo, kajti védi, da so to isti gospodje, ki so izposlovali, da se odpravi slovenska propoved pri sv. Justu?! Takó torej ti gospodje poplačujejo postrežljivost vašo, da še na gorko predlagajo nekaj, kar je nasprotno naukom naše vere. Zares, hitro ste dobili plačilo!

Obletnico blagoslovljenja društvene zastave slavilo bo de „Del. podp. društvo“ dne 23. avgusta. Policijsko ravnateljstvo dovolilo je slovesen sprevid iz društvenih prostorov se zastavo in godbo do cerkve sv. Antona novega, kjer se bo darovala sv. maša. — Na večer je sijajna veselica v vrtu „Mondo nuovo“, za katero se delajo volike priprave.

Volitve v Pomjanu. Zadnja „Edinost“ poroča, da bodo volitve v Pomjanu začele 3. avgusta. Poročevalec Vaš je vedé ali nevedé poročal neresnico, ker dosedaj, štiri dni pred volitvami, ni še nobenemu volilcu kaj takega znano in tudi to ni še bilo javno oklicano. Tudi po postavi tako biti ne more, ker, kolikor je znano, še protesti proti „imeniku“ volilcev niso rešeni! — O volitvah teh nam prihajajo sicer dokaj ugodna poročila, a svariti moramo naše rodoljube, da se ne zanašajo preveč na to, kar se je dozdej storilo, ampak delajo naj čvrsto kakor do sedaj. Niti jednega dne se ne sme zamuditi, kajti, ako bi le en sam dan počivali, utegne se — ker tudi nasprotniki neprestano rujejo — vse na slabše obrniti. Torej pozor, pozor!

Učiteljski shod Za učiteljski shod v Pragi dne 6. avgusta t. l. vršijo se jako obširne priprave. Odbor pod načelstvom g. Lega se trudi napraviti došlim bivanje najprijetnejše, in že razpošilja programe in povabila. Tudi več drugih slavnostij priredilo se bo iste dni v Pragi. Iz Zagreba oglasilo se je za posebni vlak dne 3. avgusta t. l. popoldne nad 30 gg, učiteljev in profesorjev. Nadejati se je, da se jim pridruži tudi mnogo slovenskih gg. tovarišev.

Vabilo na veselico, katero priredé slov. abiturijenti dne 3. avgusta 1891. l. v prostorih narodne čitalnice v Ljubljani na korist družbe sv. Cirila in Metoda. Vpored. 1. Miroslav Vilhar: Overture k „Jamski Ivanki“, proizvaja vojaška godba. 2. Anton Foerster: „Venec Vodnikovih in njegova zloženih pesmij“, moški zbor s spremeljevanjem vojaške godbe slavnega pošpolka baron Kuhn št. 17. 3. Tamburanje, udarjajo abiturijenti. 4. Anton Foerster: „Življenje“, osmospev; besede složil abiturijent I v o š u b e l j. 5. „Abiturijentom“, govori abiturijent F r a n F i n ž g a r. 6. Tamburanje udarjajo abiturijenti. 7. F. S. Vilhar: „Slovenac i Hrvat“, himna; besede složil abiturijent D r a g a n B o r a n i č. 8. Ples. Vstopnina za osebo je 30 nov. Velikodarnosti se ne stavijo meje. Začetek točno ob 8. uri zvečer. Beseda bo de na čitalničnem vrtu; ob neugodnem vremenu se vrši veselica v gorenjih prostorih.

V Prago je došel iz Bolgarske zasebni vlak z 200 gosti. Pri odhodu iz Sredca bila sta na kolodvoru navzoča ministra Načovič in Tončev. Velika množica ljudi pozdravljala je odpotujoče.

Bolgarske goste so v Pragi prijazno vsprejeli. Obojnostranska govornika sta povdarjala gospodarsko stališče, politike pa se nista doteknili.

Posebni vlak v Prago. Vled mnogih uprašanj se tem potom naznanja, da se razun posebnega vlaka z dne 3. avgusta t. l. vozečega v Prago, letos ne priredi več noben vlak. Ker ima Praška izložba jako mnogo zanimivega za naše obrtnike, rokodelce, tovarnarje vsake vrste, posebno pa za trgovce: da si ogledajo mnogo českih izdelkov, kateri so najvažnejši tudi v naši trgovini, in si dobijo naslove za naročevanje blaga iz prve roke in ne od prekupcev — ker je, z eno besedo, Praška

razstava jako obširna, da jo zanimati mora vsakogar, je tudi upati, da to sedanjo zadnjo priliko porabi obilo število udeležencev. — Med drugim so jako zanimive, delavnice strojev, brušenje biserov in stekla, tkanje sukna, platna in tepihov. Dalje usnjato, pleteno in leseno blago, posebno pa kovina zlata in njeno brušenje; nad 40 m. visok in na prostem stoječ sladkorni klobuk (Zuckerhut) kateri baje predstavlja množino sladkorja, kojega se v enem letu na Českem porabi; prekrasni vodomet, ki sika vodo nad 30 metrov visoko i. t. d. i. t. d. Nad uhodom v izložbo je velik stolp, raz kateri se vidi cel panorama mesta Prage in lepe okolice. Cene bivanja v Pragi so primerne, in ljudstvo jako gostoljubno. — Vozni listki za vlak dobivajo se še pri gosp. G. A. Gjaja via Arsenale 2 V Trstu, kakor tudi pri vlaku brez doplače.

Iz spodnje okolice se nam piše: Dotični, vsled odprave proste luke po okolici na novo ustanovljeni finančni uradi imajo napise le v nemškem in italijanskem jeziku. — Slovenščina je za naše finančno ravnateljstvo „nepoznan jezik“, poznani so pač davki Slovencev: takrat nas ne pozabijo, ko je treba — plačati! — Omenjati mi je n. pr. o colnem uradu Barkovljanskem (pod Greto), kateri nosi nemško — italijanski napis — kot da ni niti jednega Slovenca v Barkovljah. Lahko trdimo, da omenjeni urad ima posla — ako ne izključljivo — vsaj ponajveč z našim ljudstvom in vsled tega bi se moral postaviti na dotičnem uradu vsaj zraven italijansko-nemškega — še slovenski napis! — Kakor v je Barkovljah, tako je i pri ostalih družih okoličanskih colnih uradih. — Mislimo pa, da je že skrajni čas, da bi od strani c. kr. uradov pripoznavali mili naš rodni jezik — in to vsaj v čisto slovenski okolici! — Ne znamo, koliko uspeha bo de imela ta naša pritožba pri slavni c. kr. finančni direkciji, mislimo pa, da bi imenovano ravnateljstvo prav lahko popravilo imenovano napako, ako se zraven nemško-italijanskih postavijo tudi slovenski napisi. Nikdo ne bi mogel temu oporekati. — Še enkrat: ker plačujemo jednake davke kakor drugi, želimo tudi, da se nam dele vsaj približno jednake pravice. — Slavno finančno vodstvo je menda pozabilo, da treba počtevat tudi Slovence tržaške in óne po okolici, da tudi ti-le smejo zahtevati svoje pravice. — Kolik razloček mej Tratom in Gorico! Tam je število Slovencev manjše, nego v Trstu in vendar vidimo v vseh uradih poleg italijanskih in nemških, tudi slovenske napise. Da ne govorimo o mestu tržaškem samem, à tudi po okolici, ki je zdržema slovenska, ne vidiš slovenskega uradnega napisa.

S Krasa se nam piše: Onega 23 letnega moža iz Lokve, ki se je dne 11. t. m. zgubil, našli so dne 25. t. m. mrtvega v Risnik-u. Risnik se imenuje velika, gosto zaraščena dolina blizo Divače tik skladovne ceste, ki pelje iz Divače v Lokev. Le na severni strani jo meje navpik stoječe, blizo 60 m. visoke pečine ali stene in na dnu tik njih je kamenje. In na tem kamenju je ležal, kakor so pravili, še skoraj ves órn, podoben mumiji, in se vé tudi razbit, ker padec je bil grozen iz take visočine! Je-li bil to radovoljen padec, ali prisiljen, ali v blaznosti, ne ve se, morda bota óas in preiskava kaj odkrila in pojasnila.

Popravek. V „javni zahvali“ odbora „Bralnega društva“ Nabrežinskega, objavljeni v poslednji števi „Edinosti“, čita naj se „s Proseka“, mesto „5 iz Proseka“.

Za ubogo udovo z deveterimi otročiči doposlal A. K. P. iz Rabca 1 gl.

Mejnarodni kongres časnikarjev snide se morda v Bruselju v proslavo stoletnice, odkar obstoji v Belgiji časnikarstvo. Povabiti hočejo liste vseh dežel, da odpošljejo k obravnavam svoje zastopnike. Obravnavalo se bo de o stanovskih interesih časnikarjev. Program bo de raznovrsten in prirede tudi sijajen banket.

Mrtvo truplo možkega spola potegnili so iz morja blizu Sanitè. Poizvedovanja so dognala, da je to 21 letni škotski mornar Aleksander Middleton. V sredo zvečer videli so ga pijanega hoditi po „rivi“. Potem takem je najbrže v pijanosti pal v morje.

Radi teške telesne poškodbe obsodilo je tukajšnje deželno sodišče Frana Smerdu iz Postojine na 6 mesecev teške ječe.

Šaljivega lista „Brivca“ izšla je danes 14. številka. Prodaje se po vseh tobakarnah po 6 vč.

Listnica upravnistva.

G. Janex Volarič Kobarič: Do sedaj ste nam poslali vsega skupaj for. 5-50 do konca leta bi ostalo torej še 30 vč.

Tržno poročilo.

Cene se razume, kakor se prodaje na debelo blago za gotov denar).

	Cena od for. do for.		
Kava Mocca	100 K. 127.— 129.—		
Rio biser jako fina	110.— —		
Java	122.— —		
Santos fina	106.— 107.—		
srednja	101.— 102.—		
Guatemala	112.— 113.—		
Portorico	136.— 14.—		
San Jago de Cuba	— —		
Ceylon plant. fina	140.— 144.—		
Java Malang. zelena	118.— 118.—		
Campinas	— —		
Rio oprana	— —		
fina	104.— 106.—		
srednja	100.— 102.—		
Cassia-ligna v zabojih	26.— 26.50		
Macisov cvet	380.— 390.—		
Inger Bengal	31.— 32.—		
Papar Singapore	47.— 48.—		
Penang	38.— 39.—		
Batavia	42.— 43.—		
Piment Jamaika	28.— 29.—		
Petrolej ruski v sodih	100 K. 6.50 —		
v zabojih	7.50 —		
Ulje bombažno amerik.	38.— 35.—		
Lecce jedilno j. f. gar.	41.— 42.—		
dalmat. s certifikat.	43.— 44.—		
namizno M.S.A. j. f. gar.	56.— 57.—		
Aix Vierge	60.— 62.—		
fino	55.— 56.—		
Rošči puljski	— —		
dalmat. s cert.	— —		
Smokve puljske v sodih	— —		
v venci	— —		
Limoni Mesina	zaboj 11.— 12.—		
Pomeranče Puljske	— —		
Mandlji Bari I. a	100 K. 117.— 118.—		
dalm. I. a. s cert.	— —		
Pignoli	— —		
Riz italij. najineji	22.— —		
srednji	21.— —		
Rangoon extra	16.50 —		
I. a. carinom	13.75 —		
II. a.	11.50 —		
Sultanine dobre vrsti	34.— 36.—		
Suho grozdje (opaša)	— —		
Ošebe	— —		
Slaniki Yarmouth	sod — —		
Pelenavke srednje velikosti	100 K. 36.— —		
velike	— —		
Sladkor centrifug. v vrečah	certifikat. 32.— —		
Fazol Coka	— —		
Mandoloni	— —		
svetlorudeči	— —		
temnorudeči	— —		
bohinjski	— —		
kanarček	— —		
beli, veliki	— —		
zeleni, dolgi	— —		
okrogli	— —		
mešani, štajerski	— —		
Maslo	83.— 85.50		
Seno konjsko	2.50 3.—		
volovsko	3.— 4.—		
Slama	3.— 3.5		

Dunajska borza

31. julija.

Euotni drž. dolg v bankovcih	gld 92.40
v srebru	92.40
Zlata renta	111.75
5% avstrijska renta	102.30
Delnice narodne banke	1022.—
Kreditne delnice	287.—
London 10 lir sterlin	118.—
Francoski napoleondori	9 39 1/2
C. kr. cekini	5.59
Nemške marko	58.02 1/2

Candee-ve škropilnice

proti peronospori od mnogih strani za najboljše spoznane, se dobivajo le pri

Živic in družb. v Trstu
—24 ulica Zonta 5

po lanski niski ceni. — Dobivajo se tudi izvrstne žvepljalke za trte in in vsakovrstni stroji za kmetijstvo; mlatilnice in čistilnice za žito, stiskalnice za grozdje in tropine, mlinci za grozje, sesalke itd.

Priporoča se omenjena tvrdka vsem rojakom za obilne naročbe.

Lastnik pol. društvo „Edinost“.

Hiša v najem

pripravna za gostilno in za vsakovrstno trgovino, ležeča na prav lepem prostoru v Zavljah poleg glavne ceste držče na Koper. — Natanjnejše se izve pri g. Iv. M. Bole-tu v Rojanu h. št. 242.

Tavžentrožni čaj.

Izvrstno sredstvo posebno za čiščenje in presnovljanje krvi, nedosežen proti zgagi (roznic) in krču v želodcu, proti homoroidom. Pri otrocih dobro zoper gliste itd. itd.

Zavitek s poukom o uporabi 50 nov. do-biva se samo v premirani lekarni

Praxmayer „Ai due Mori“
(Telefon 207). Trst Piazza grande.

Ako kedo pošlje 55 kr. v poštinih markah, dobi neposredno en zavoj na poskušajo. Varujta se ponarejanja. 3-10

Tinktura za želodec,

katero iz kineške rabarbare kerhlikov-covega lubja in svežih pomorancnih olupkov prireja G. PICCOLI, lekar „pri angelju“ v Ljubljani, je mehko toda ob enem uplívno, delovanje prebavnih organov urejajoče sredstvo, ki krepi želodec, kakor tudi pospešuje telesno odprtje. — Razpošilja jo izdelovatelj v zabojčkih po 12 in več steklenic. Zabojčkih z 12 stekl. velja gl. 1.86, z 55 stekl. 5 kg. težo, velja gl. 5.26. Poštino plača naročnik. Po 15 kr. stekleničico razprodajajo se v vseh lekarnah v Trstu, Istri in na Goriškem. 25-4

KWIZDE

izklj. priv.

restitucionalni fluid

(voda za pranje konj).

Se uporablja že 30 let z najboljšim vspedom po hlevih raznih dvorov, večjih hlevih civilnih oseb in vojsstva v okrepčanje pred hudimi napori in zopetno okrepčanje po naporih; ako se noga zvane ali izpahne, ako postanejo mišice trde itd. vsposoblja konja za posebna dela pri vežbanju konj (Training.)

1 steklenica gld. 1.40.

Pravo se dobi le pod zgornjo varstveno marko po vseh lekarnah in drogerijah Avstro-Ogerske.

Razpošilja vsaki dan glavna zaloga

Franz Joh. Kwizda,

c. kr. avstrijski in kralj. rumunski dvorni do-bavitelj, Kreisapotheker, Korneuburg bei Wien

Čast nam je preporučiti p. n. občinstvu Trsta i okolice, Primorja i ostalih hrvatsko-slovenskih gradovah i mjestah, sa solidnosti i jeftinoće poznatu, te obilnimi modernimi pisanimi strojevi providejnu

JEDINU SLAVENSKU

TISKARU

U TRSTU

Ista prima i obavlja svaku naručbu bilo koje vrsti knjigotiskarskoga posla te preporuča se osobito za ove vrsti tiskanje kao n. pr.:

za župne urede, okružnice, račune, list. artiju i zavitke s napisom, preporučne karte, posjetnice, zaručne i vjenčane objave, pozive, rasporede, ulaznice, oglase, pravila, izvješće, zaključne račune, ročištnike, punomoći, cjenike, jestvenike, svakovrstne skrižaljke, izpovjedne cedulje, knjige itd.

Uvjerava se p. n. občinstvo, da će nam biti osobita briga, p. n. naručitelje u svakom pogledu zadovoljiti koli brzom i točnom podvorbom, toli jeftinom cijenom i ukusnom izradbom.

Drži u zalih (skladišću) sve potrebne tiskalice i knjige za crkvene urede. Kod naručivanja tiskavnica i drugog, molimo naznačiti točno naručbu i dotični naslov (adresu) naručitelja.

Za obilnu naručbu preporuča se

Tiskara Dolenc

Via Carintia br. 28 u Trstu.

Ulica Barriera br. 4 Trst
prodavaju se za najniže cene
vienci za pogrebe,

odjela za andjelice, 5-24

mrtvački liesovi, voščane sveće, umjetno cvieće, predmeti mrtvački za djecu i odrasle itd. itd. Pokorni Montanelli.

Vozni listi in tovorni listi v

Ameriko.

Kraljevski belgijski poštni parobrod „RED STEARN LINIE“ iz Antverpena direktno v

New York & Philadelfijo

koncesijonovana črta, od c. kr. avstrijske vlade. Na vprašanja odgovarja točno: koncesijonovani zastop 23-42

„Red Star Linie“

na Dunaju, IV Weyringergasse 17,

ali pri

Josip-u Strasser-u

Speditionsbureau für die k. k. Staatsbahnen in Innsbruck.

Sve strojeve za gospodarstvo i vinogradarstvo!

Plugove, brane, valjke, strojeve za sijanje, za košnju, za obračanje sena, konjske grablje, tiskalnice za seno, mlatilnice, strojeve za vucitbu lokomobile, triere, mlinove za čiščenje žita, strojeve za trebljenje kuruze, Häcksevel strojeve za rezanje krme, mlinove za drobnu melju, strojeve za rezanje repe, mlinove za voće, tiskalnice za voće, strojeve za tiskanje grozdja i vinske tiskalnice, tiskalnice za masline, strojeve proti peronospori, strojeve za lupljenje voća, sprema za sušenje voća i povrtja, vinske sisaljke, sprema za konobu, sisaljke za vodu, okrugle pile, decimalne tezulje, tezulje za blago, separatora za mlieko, dizaljke za posudje, vrtače strojeve, samostalno djelujuće tiskalnice krme, prače strojeve, strojeve za čiščenje lana itd.

Sve izvrstno izvedeno. — Jamstvo, ugodni uvjeti za plaćanje, doba pokusa!

Skladišće gospodarskih i vinogradarskih strojeva

Ig. Heller, Beč

II. Praterstrasse br. 78.

Bogato ilustrovane, od 144 stranica, cjenike u njemačkom, talijanskom i slavenskom jeziku šalje se na zahtjev badava i franko. Solidna zastupstva ustrajati će se posvud.

Zadnji čas

za nakupovanje izbornoga pohištva vsake vrste in zloga, kajti v kratkem se prične premešćevanje bogatega skladišća pohištva

v ulici del Teatro št. 3 v Trstu

Ponižno udani

IGNAC KRON

Ilustrovani katalogi s ceniki vred dopošiljajo se zastonj in franko.

Po odpravi proste luke je nižje doli označeno blago prosto carine, radi česar ponujam okolici in pokrajini.

Jedina obrt v Trstu

Jedina obrt v Trstu

Plahte za vozove, povošćene ali iz kavčuka, črne in bele, narejene na roko. Ker dobivam te plahte iz prvih fabrik na Češkem, v Feldkirchen, Beču itd. mi je možno protiviti se kakoršni koli konkurenciji. — Prodajam in posojam vreće za sočivje, moko in vsakojake prirodine. 4-13